

Caracterizarea personajului Stanica Ratiu din romanul Enigma Otiliei

Personaj de o mobilitate deosebita Stanica Ratiu indeplineste un rol esential in economia romanului. El este cel ce schimba destinele tuturor, ca beneficiar ilicit al mostenirii. insusi destinul lui va cunoaste o radicala transformare, in sensul unei ascensiuni sociale spectaculoase.

Acest traseu e caracteristic parvenitilor, in categoria carora eroul se incadreaza perfect Singura lui preocupare e de a face avere, caci banul substituie, in conceptia sa toate valorile: succesul in viata politica renumele profesional, armonia conjugala Reusita lui se explica in buna traditie a realismului balzacian, prin adaptarea cameleonica la context, absentia oricarui scupul moral, verbalitatea demagogica de esenta catavenciana de pilda episodul, despartirii de Olimpia urmeaza discursului latrator in care face apologia familiei ca fundament al societatii.

Arta de a iesi onorabil din incurcatura nu-1 paraseste niciodata Situatia de mai sus o motiveaza prin moartea lui Relisor, care-l priveaza de "fericirea paternitatii". Rafinamentul mijloacelor il detaseaza de arivistii veacului trecut (Dinu Paturica Tanase Scatiu), mult mai primitivi in raporturile lor cu semenii.

Practicarea echivocului intra in definitia personalitatii sale: alearga dintr-un loc in altul, colporteaza stiri, da sfaturi, urzeste planuri, fortand astfel un noroc orb, asteptat cu multa rabdare (alta insusire tipica arivistilor). Asupra celorlalti exercita o presiune psihologica sufocanta cu efect sigur. "Adversarul" e anihilat din fasa in timp ce Giurgiuveanu boieste, Stanica nareaza "cu o viteza satanica" despre diferite decese, inspaimantandu-l La momentul potrivit, ii fura banii, provocandu-i moartea De remuscari nu poate fi vorba, insa disimuleaza fara repros, purtand la inmormantare masca "celui mai patruns de evlavie".

In cazul unui scriitor de profilul lui George Calinescu, pentru care "romanul e viata", problema stilului nu se pune, in chip expres. Observatia sa, conform careia marii creatori n-au stil, pentru ca viata insasi nu are stil, e perfect adevarata. Cuvantul e atat de functional, incat "arta" scriitorului nu se vede, de aceea se si vorbeste, in astfel de cazuri, de stilul "cenusiu".

El se supune obiectului: personajele vorbesc potrivit staturii lor sociale si culturale, in timp ce naratorul se exprima in felul martorului obiectiv. Impresia de exactitate de aici provine. Retinem, ca pe o nota generala a intregii literaturi calinesciene, nivelul intelectual foarte inalt.